

ТРОЯНСКА БЪКЛИЦА

Брой 3/ есен 2012

Издава: „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД
Не се продава!

1234
299

1235
290

1236
282

• Втори ден на
отворените бутилки

• История на
„ВИНПРОМ – ТРОЯН“
(1948-1968)

• 100 ГОДИНИ ОТ
основаването на НГПИ

Мили читатели,

Дойде септември. За някои това е краят – на лятото, почивката, пътуванията, морето, планината и изобщо на всичко хубаво, на което може да се разчита през годината. За други, като например образователните и културните институции, този месец напротив бележи началото на учебната година/ творческия сезон.

Във „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД септември е кулминацията на труда ни през годината. Това е месецът, в който протича най-активната част от кампанията по изкупуване на сливи, както и времето, когато започва и дестилацията на ферментиралите плодове. От усилията и старанието, което сме вложили в работата си през този месец зависи не само обезпечаването на следващата година с ракия. Спазването на традиционната технология изисква всяка година определено количество дестилати да се оставя за дългогодишно отлежаване, така че усърдието ни през септември дава отражение върху качеството на дестилатите през следващите няколко десетки години. Осъзнавайки този факт и отговорността, която произтича от него, сме принудени да мислим в хоризонта на десетилетия напред. Имаме късмета, че нашата работа ни учи да внимаваме, защото ни показва, че действията ни тук и сега могат да доведат до последствия, простиращи се далеч напред във времето и пространството.

Да се опитаме да сме по-отговорни в нещата, които вършим, за да не се срамуваме сами от себе си и да не ни обвиняват тези, които ще дойдат след нас!

От редакцията

СЪДЪРЖАНИЕ:

- Редакционно каре . . . . .стр. 2
- Какво ново:
  - Етнографска изложба в София . . . . .стр. 3
  - Втори ден на отворените бутилки . . . . .стр. 4
  - 10-ти Празник на билките, планината и туризма .стр. 4
- История:
  - История на „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ 1 част (1948 – 1968) . .стр. 5
- От живота на „ВИНПРОМ - ТРОЯН“ АД:
  - Млечни ликьори Milky – един успешен летен сезон . .стр. 6
  - В очакване на зимата с продуктите на STRON . .стр. 6
  - Откриване на изложба на сливите . . . . .стр. 7
  - Нови продукти в портфолиото на „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД . . . . .стр. 7
- Една разходка:
  - Една разхладителна разходка до водопад Бръмбар скок . . . . .стр. 8
- Троянски традиции:
  - Ансамбъл Траяна – трайно в Троян . . . . .стр. 10
- Образование:
  - Изкуството прави хората по-добри и е добра инвестиция . . . . .стр. 12
- На почивка в Троян:
  - Две райски кътчета, създадени с много внимание и любов . . . . .стр. 14

Издава: „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД
ул. „Акад. А. Балевски“ 16
5600 Троян

www.vinprom-troyan.bg

за контакти: Маргарита Руменова
e-mail: rumenova@vinprom-troyan.bg
tel.: +359 885 248 453

Разпространение: фирмен магазин,
търговски представители, на уеб страницата
на фирмата, по електронна поща

Етнографска изложба в София

Юни месец постави началото на едно събитие, свързано с популяризирането на Троян и региона. Музеят на народните художествени занаяти и приложните изкуства, подкрепен от Община Троян и „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД, организира изложба „Занаяти и нрави от Троянско“ по покана на Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН – София.

Идеята на изложбата беше да представи Троянския край като място със съхранена специфична материална и духовна култура, част от националната. Повод за събитието е и честването през месец октомври на 50-годишния юбилей на Музея на занаятите.

Експозицията включваше над 200 движими културни ценности от различни раздели на народното изкуство – керамика, художествено дървообработване, металообработване, художествен текстил. Сред тях имаше безспорни образци на местните занаяти като настолният кръст, изработен от братята Илия и Кирил Тотев – майстори-златари от Троян. За своята работа Илия Тотев е отличен на Балканското изложение в Лондон през 1907 г. с диплома и сребърен медал.

В изложбата бяха отразени и основните житейски принципи, от които се ръководи общността на еснафите, правила, направляващи цялото им съществуване. Например „От чирак, който прави сметка на чорбаджията си, човек не става“.

Чрез богат снимков материал зрителят изгражда своята представа за селището – типично занаятчийско, с главната улица, с дюкяните, пазара, Марковския мост, но и неочаквано различно – с театъра, оперета, джаз състава.

Проследено е превръщането на занаятите в индустрия чрез фотографии и разказаната история на електрификацията на града, построяването на жп линията и на няколко от големите икономически субекта. Не е пропуснато и представянето на Троян чрез един от знаковите домашни занаяти – производството на сливова ракия. „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД като съвременна структура, която институционализира една свещена за троянци традиция, също намери своето място в изложбата.

Чрез видеоматериали на посетителите бяха представени и технологията на занаятите, които са практикувани в Троянско.

В деня на откриването на изложбата (14-ти юни) организаторите бяха подготвили за гостите възможността да дегустират от ракиите на „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД и блажено жито – два от характерните за Троянския край специалитети.

Изложбата остана в залите на Етнографския музей в София на пл. „Княз Александър I“ 1 от средата на юни до средата на септември 2012 г.

*Текст Елеонора Авджиева
Музей на занаятите, Троян*

Втори ден на отворените бутилки

На 22 и 23 септември вратите на дружество „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ се отвориха за втори път за посетители. По това време в града се провеждаше едноседмичният Български фестивал на сливата, организиран от община Троян и подкрепен с дотация от Европейския съюз. Събитието в нашия завод естествено се вписа в концепцията на празника и допълваше възможностите за приятно прекарване на времето на жителите и гостите на Троян. Също както и преди година, гостите на фирмата бяха разведжани в производствените помещения и запознавани последователно с технологичните процеси на създаване на висококачествените продукти на „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД. Получени от миналогодишния опит, този път с цел по-голям комфорт разделяхме посетителите в по-малки групи и организирахме два пъти повече екскурзии. Тези, които бяха дошли при нас за втори път, забелязаха, че тази година цехът за бутилиране и складовете за готови продукти и материали претърпяха цялостна реконструкция. Най-голямата разлика в сравнение с Деня на отворените бутилки 2011 беше в края на посещението. Тази година гостите имаха уникалната възможност да дегустират сливови ракии на 4 различни възрасти (1, 3, 7 и 25 години) и сами да сравнят ефекта на различната продължителност на отлежаването в дъбови бъчви върху характеристиките на ракиите. Накрая всеки гост получи специален сертификат за дегустатор, подпечатан от технолозите на „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД както и малък подарък за спомен от празника. Общо ни гостуваха близо 250 души, много от които за втори път. През 2013 г. ще очакваме отново при нас както старите и верни почитатели, така и нови приятели на троянската сливова ракия.

Вече десета поредна година последната събота на месец юни е отредена за едно събитие, организирано от сдружение „Съвет по туризъм“ и привличащо планинари, велотуристи, еколози, билкари, моделтапланеристи, ориентировачи, любители на конния спорт, приятели на Троянския край от цяла България – Празника на билките, планината и туризма. Мотото на тазгодишното юбилейно издание беше „Да променим отношението към природата“. Срещата се провежда по традиция на Айдушкото сборище над с. Балканец, Троянско, до пътя за Беклемето, откъдето се открива прекрасна гледка към Балкана и връх Козя Стена. Целта на организаторите е да накарат хората да се замислят за чистотата на околната среда и отношението към природата и планината. Празникът е записан и в туристическия справочник за България, издаден от „Lonely Planet“.

Тази година се проведе конкурс за най-дълъг и пъстр венец от билки, планински тревы и цветя. Специално място в програмата беше отделено за популяризиране на разделното събиране на отпадъци и опазване на природата от замърсяване, за което имаше конкурс с викторина и награди. Благодарение на традиционните спонсори на празника, включително и „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД, хората се веселиха под звуците на духовата музика и песните и танците на танцьорите от местния ансамбъл. Традиционни гозби и напитки, сред които не липсваше троянската сливова, допълваха веселото настроение. Чай от 22 билки, растящи в Троянския балкан вреше в големите казани на поляната, където всички пиха до насита до края на празника.

Текст: Стела Карамфилска – Влаховска
Съвет по туризъм, Троян

Основаване на дружество „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ и първи десетилетия от развитието му (1948 – 1968)

Мили читатели, в тази рубрика в следващите няколко броя на сп. „Троянска бъклица“ ще ви представим историята на дружество „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД и перипетите, през които е преминавало във времето, за да се развие до вида, в който го познавате днес.

На 23.12.1947 г. са национализирани индустрията, мините и банките и започва изграждането на социалистическите предприятия. Едно от тях е и държавно промишлено предприятие „Винарска промишленост“, образувано на 01.10.1947 г. в София. Държавно промишлено предприятие „ВИНПРОМ“ гр. Троян е основано на 1.2.1948 г. Основната му дейност е производство и търговия с всички видове спиртни напитки, главно плодови и прочутата в цял свят Троянска сливова ракия.

При основаването си предприятието има 4 души персонал: управител, магазинер, счетоводител и касиер и скромна материална база – един търговски склад и една канцелария – и двете в частни къщи. Постепенно дейността на предприятието се разраства и са наети още 8 склада в частни къщи, разпръснати на различни места в града, като най-отдалеченият е на разстояние 4 км. Производствената дейност на предприятието се извършва в 6 сравнително добре обзаведени близки ракиджийници в селата Велчево, Орешак, Добродан, Бели Осъм, Шипково и Борима. Произведената там ракия се превозва предимно в бъчви до

частната къща, където се осъществява търговската дейност. Там се събира всичката ракия от целия регион, от всички тези малки дестилерии по селата и там се разлива в бутилки. Все още няма специални бутилки за различните продукти, една и съща бутилка винен тип се използва и за вино, и за ракия. Затваря се с коркови тапи по най-примитивния начин. Бутилките се подреждат в дървени каси, няма кашони и пълнежи. Етикетите също са съвсем елементарни и съдържат само най-основната информация за напитката. Всички тези дейности се извършват ръчно, без наличието на машини и техника. И отново с каруци бутилките се разпространяват по къщи и по търговски обекти по селата, защото вече действа държавният монопол и никой освен държавните предприятия не може да осъществява дейност с алкохол. Голяма част от ракията е продавана и в бъчви, наливно. В години на средна плодова реколта като тази от 1951 и 1953 г. предприятието произвежда по 500 – 600 хил. литра плодови ракии и по толкова от прочутата Троянска сливова ракия. Поради липса на достатъчно подходящи складове и недостатъчен съдов капацитет тези ракии се изпращат за съхранение в други градове на страната.

Управата на гр. Троян си дава сметка, че съществуващата база е недостатъчна и в незадоволително състояние и затова Градският народен съвет на Троян скоро отрежда място за построяването на нова произ-

водствена база. Мястото с площ около 15 декара се намира в индустриалния квартал на града, при следните граници: изток – жп линия и РКС, север – „Машстрой“, юг – „Елпром“ и запад – шосе и р. Осъм (т.е. на мястото, където днес се намира бензиностанцията). Първата копка на новата база се прави точно 10 години след основаването на предприятието – на 1.2.1958 г. Проектът включва построяването на административна сграда на два етажа за управлението и счетоводството, търговски склад с цех за бутилиране, складове за съхранение на готова продукция, амбалаж, вина и ракии (отделение с лагерни бъчви и отделение с 8 бр. железобетонни резервоара с общ капацитет ок. 1 300 000 л.). Планира се построяването на модерна ракиджийница с капацитет ок. 3 000 000 л, бъчварска работилница и парен котел. Завършването на строителството се планира на 31.12.1959 г. Приблизителната стойност на обекта е 2 500 000 лв. На това място заводът остава почти десет догини до 1968 г.

И така 10 години след основаването си, ДПП „ВИНПРОМ“ гр. Троян, се сдобива със собствена база, пригодена за дейността му, която започва да се съсредоточава на едно място и да се оптимализира. Така се създават условия и удобства за по-професионална работа на завода и за буйното развитие, което му предстои през следващите години.

(Очаквайте продължение в бр. 4 на „Троянска бъклица“)

Млечни ликьори MILKY – един успешен летен сезон

„ВИНПРОМ – ТРОЯН“

АД отбелязва изненадващо положителни резултати от продажбата на млечните ликьори, присъстващи за първи път в портфолиото ни от м. февруари тази година. Съвременният дизайн и много високото качество на продуктите веднага си намериха почитатели. Особено успешен беше летният сезон за черноморския пазар, където значително изпъквахме пред конкурентите си. За да продължим да радваме нашите клиенти, разширяваме портфолиото на Milky с нов вкус – банан. Надяваме се той също да ви допадне.

ВОЧАКВАНЕ НАЗИМАТА СТРОДУКТИТЕ НА СТРОН

Зимата вече приближава и фирмата ни се подготвя да задоволи високите изисквания на клиентите. Можете да очаквате изненади, свързани с тези изключителни и неповторими продукти. В актуалния брой на „Троянска бъклица“ ви представяме два коктейла, които са лесни за приготвяне – първият (STRON-pirinha) за среща с приятели, а вторият (STRON-apple) за студени зимни вечери. Ето и рецептите:

STRON

STRON-pirinha

Рецепта

40 мл ром STRON
Парчета портокал
Парчета лимон
1 чаена лъжичка кафява захар
200 мл Спрайт или 7up

Начин на приготвяне

В по-голяма чаша сложете парчета портокал и лимон, добавете кафява захар, допълнете чашата до половина с натрошен лед, след това STRON и накрая допълнете със Спрайт.

STRON-apple

За две чаши

400 мл сок от ябълка
2 чаени лъжички канела
2 чаени лъжички кафява захар
60 мл ром STRON

Начин на приготвяне

Внимателно стоплете сока от ябълка с канела и кафява захар в тенджерка докато захарта се разтвори. Не трябва да заври! Оставете за малко да падне температурата и добавете STRON. Сервирайте с парче ябълка вътре.

Откриване на Изложба за сливите и възстановка на ракиджийница

В слънчевата неделя на 23.09.2012 год. изложбата беше открита в присъствието на кмета на гр. Троян г-жа Донка Михайлова, управителя на Музея на занаятите г-жа Елеонора Авджиева и представител на ВИНПРОМ – ТРОЯН АД Владислав Катренчик. Изложбата е свободно достъпна за посетители всеки ден и се намира зад Музея на занаятите, в непосредствена близост до фирмения магазин на „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД.

Нови продукти в портфолиото на „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД

Тази есен „ВИНПРОМ – ТРОЯН“ АД се реши на една смела стъпка и за пръв път в цялата си дългогодишна история пуска на пазара два нови продукта, които обаче не са дестилати, а спиртни напитки. Става въпрос за продуктите Балканска слива и Балканска кайсия. Техният състав е спирт и дестилат, но без изкуствени аромати и оцветители. Целта на този проект е освен висококачествени ракии да предложим на нашите клиенти и продукти от по-ниския ценови сегмент. Разбира се трябва да се отбележи, че продуктите от серията „Балканска“ няма да заместят ракиите, а ще продължат съществуват редом с тях и ще обогатят портфолиото на дружеството.

Една разхладителна разходка до водопад Бръмбар скок

В предишните два броя на сп. „Троянска бълвица“ ви предлагаме разходки в околностите на Троян, които изискваха малко повече време, сили и ентузиазъм. Този път ще ви заведем на едно чудно място – убежище от летните жеги в сянката на гората и прохладата на водопада, спокойствие и тишина сред природата, при това едва на 25 минути пеша от централния градски площад на Троян. Освен това този оазис е достъпен

за всички независимо от възрастта и физическата им подготовка, защото дотам се стига по широк и равен път. Звучи почти невероятно, нали?

Изходната точка на днешната разходка е градският площад на Троян. Нали си носите фотоапарат или поне мобилен телефон, който може частично да го замести? Преди да тръгнете, спрете се за миг пред картата, която се намира пред

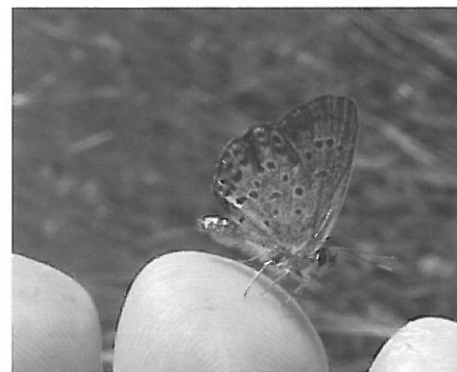

пошата, близо до чешмата и нап-равете една-две снимки, на които да се вижда центърът на града, водопадът Бръмбар скок и парк Капинчо. После ще разберете защо. Ако сте готови, предлагам да потегляме по централната улица на Троян „Васил Левски“. Непосредствено преди пазара, от дясната страна на улицата се вижда дървена паметна плоча, припомняща мястото, където е бил ханът на Васил Спасов. На това място преди малко повече от 140 години Васил Левски е основал Троянския революционен комитет. Тук завиваме надясно, по улица „Васил Спасов“ и вървим до каря й, където се намира един от висящите въжени мостове над р. Бели Осъм – едно романтично местенце, от което може да се полюбувате на гледката към Троянския Блакан над шумящите води на реката. Преминаваме по моста и завиваме наляво покрай Националната гимназия за приложни изкуства „Проф. Венко Колев“ (емблематична за Троян институция, на която е посветена цяла рубрика в този брой на сп. „Троянска бъклица“). След около стотина метра (между гимназията и пожарната) започва път надясно, по който продължава нашата разходка. Това е пътят за махала Цоневска – началото му отбелязва табела, сочеща към фирма „Елма-тех“. Чувате ли поточето от дясната страна на пътя? Малко по-нагоре по течението му е мястото, към което сме се насочили. След няколко минути пътят минава под железопътния мост, рязко завива наляво и тръгва леко нагоре. Тук стигаме до разклон – напред се продължава за махала Цоневска, а надясно – за нашата днешна цел. Предполагам, че щом сте на разходка не носите часовник, но ако имахте, щяхте да видите, че от тръгването от площада дотук са минали цифром и словом 15 минути.

От разклона продължаваме надясно и след около 5 минути стигаме до едно място, което ясно ни показва, че преди не чак толкова много години жителите на Троян се са отнасяли с много по-голямо уважение към града си, към

природните дадености около него и към себе си. Тук, едва на 20 минути пеша от центъра на града на прекрасна слънчева поляна сред гората, в близост до потока, чито звуци ясно се чуват, лежат тъжните остатъци от 25-метров открит плувен басейн. Поляната е буренясала, рушашите се съблекални носят следите от пожар, в басейна са избуели дървета и храсти, а стените му са нашарени с графити. Тази скръбна картина на пустош и разруха не се нуждае от коментар, но си заслужава поне припомняне и размисъл, а изводите да си направи всеки сам...

След още пет минути по горския път стигаме до целта – водопад Бръмбар скок. Зад това закачливо име се крие гладка отвесна скала, по която като светкавица се стрелва надолу около петметров водопад. Мястото е закътано и прохладно – приятно за почивка особено в топлите дни. Ако искате да слезете долу, най-удобно е да пресечете поточето над водопада и да слезете по пътеката. Огнището, което явно скоро е било използвано, подсказва, че това място не е съвсем забравено. Не е сигурно обаче, доколко това е добре, защото човешкото присъствие досега по-скоро му е навредило, отколкото е допринесло за

облагородяването му.

И така, а тези от вас, които имат желание да направят разходката си по-дълга, могат да продължат нагоре по пътеката през гората, да направят едно кръгче и да се върнат през парка Капинчо. Тук ще ви свърши работа картата, която снимахте на площада. Когато стигнете отново до потока, пресечете го и тръгнете надясно. Пътеката следва потока, след около 15 минути отново слиза до него и го пресича. След това тръгва нагоре, минава през една поляна и в горния й край влиза отново в гората. Оттук по широк път след около 5 минути излиза над парка Капинчо. Там преминава в асфалтов път, от който пък водят стъпала надолу, отново до въженото мостче срещу гимназията. Тази по-дълга версия на разходката ще ви отнеме около един час от тръгването от площада, до връщането пак там.

Ансамбъл "Траяна" - трайно в Троян

Фолклорен ансамбъл „Траяна“ при Народно читалище „Наука – 1870 г.“ е създаден през 2008 г. по предложение на кмета – Минко Акимов и с подкрепата на читалищното настоятелство. Основният принос за бързото му сформироване е на групата за фитнес чрез народни танци „Ха, за здраве“ с ръководител Иван Иванов. От нея се наследява и основното ядро на концертния състав на ФА „Траяна“. Художествен ръководител на ансамбъла е Иван Иванов, Боряна Кънчева е хореограф от 01.09.2009 г., а ръководител на оркестъра и корепетитор е Валентина Казанджиева. Кръстница на състава е танцьорката Силвия Йовевска.

ФА „Траяна“ впечатлява още с броя на участниците си. Той включва 7 танцови групи, от които 4 детски, вокална формация „Накит“ с ръководител Веселка Марешка и оркестър към ансамбъла – общо около 180 човека. Репетициите се провеждат 5 дни седмично и 24 часа дневно. Ансамбълът активно се стреми да приобщи към традиционното българско танцово изкуство и най-малките и работи и с начално училище „Христо Ботев“ в гр. Троян.

За краткото си съществуване фолклорен ансам-

бъл „Траяна“ участва в над 70 концерта, сред които Фолклорен събор „Искри от миналото“ – гр. Априлци, читалищни и общински концерти, като три от тях са самостоятелни, концерти в София, Плевен, Ябланица, Летница и др. Танцьорите участваха в заснемането на няколко видеоклипа с оркестър „Еделвайс“ и музикалната компания „Сънрайз Маринов“ гр. Варна, за разпространение в различни фолклорни телевизии. Представиха град Троян в предаването „В неделя със...“ по БНТ с водещ Камен Воденичаров. На 23 май 2012 г. ансамбълът участва във фолклорния спектакъл „Живият живот“ в зала 1 на НДК с режисьор Стефан Рядков и драматург Николай Дойнов, организиран от Съюза на народните читалища и Столична община, с партньорството на Медийна група „България“ по случай 24 май – Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост. През месец юли 2012 г. се осъществи и първото турне в чужбина за участие в международен фестивал в град Перн ле Фонтен Франция, както и един концерт в град Бризигела Италия.

Усърдието и упоритата работа на състава бързо си извоюват официално признание. На 20 май

2010 г. НЧ „Наука – 1870 г.“ и ФА „Траяна“ бяха наградени с отличието „Златна книга“ от Съвета на Европейската научна и културна общност за завоюван висок престиж и обществено признание и за принос към българската култура.

През 2011 г. ФА „Траяна“ спечели първо място в раздел танцово изкуство, възраст над 20 години във фолклорния фестивал „Насред мегдана в Арбанаси“, който се организира от Община Велико Търново, кметството и читалището в село Арбанаси. През 2012 г. – трето място в раздел танцово изкуство, възраст до 20 години в същия фестивал.

Днес трудно можем да си представим по-значим празник в Троян без участието на „Траяна“. Ансамбълът е неразделна част от културния живот на града. Танзорите, музикантите и техните ръководители работят предано и всеотдайно и с много

обич продължават и развиват вековните традиции на българските народни песни и танци.

Всичко постигнато досега нямаше да се случи ако не беше огромната подкрепа на кмета на Община Троян г-жа Донка Михайлова, читалищното ръководство на НЧ „Наука-1870 г.“, сдружението за побратимяване „Посока Европа“ и многобройните спонсори на ансамбъла.

*Текст: Иван Иванов
художествен ръководител на ФА „Траяна“*

За контакт:

www.naukatroyan.org; www.trayana-fa.com
0670/62060; 0888757460; 0878279235
nauka_tr@mail.bg; i_ivanov_tr@yahoo.com

Изкуството прави хората по-добри и е добра инвестиция

разговор с директора на НГПИ Илиян Илиев

- Г-н директор, тази година гимназията, която управлявате, отбелязва 100-годишния си юбилей. Ако трябва да обобщите 100 години история в няколко минути, какво бихте изтъкнали, кои са най-важните постижения на училището, на учениците и на учителите?

- Безспорно най-важното е, че от един век училището съхранява хилядолетна местна традиция. Векове наред керамиката е основен поминък за троянския край по простата причина, че в планината възможностите за препитание са много малко – ограничават се със занаятите и търговията. През тези 100 години училището преминава през няколко етапа на развитие. В новата история идеята е била да се развие традицията и да се обогати със съвременни форми. Даваме много добра подготовка на младите хора, които имат интереси в това направление, да получат едно отлично образование и практически умения, с които след това да се реализират.

- В какви специалности се обучават Вашите ученици, какви са тенденциите в интереса на децата към НГПИ, колко ученици имате?

- В момента имаме две специалности. Едната – „Художествена керамика“ – е традиционна и съществува от самото създаване на училището, а другата – „Рекламна графика“ – се изучава от 10 години и набира все повече сили. В началото превесът беше към керамиката, но в момента интересът на децата към двете специалности е изравнен. Това е добре, защото спецификата им е твърде различна. Тази година приемната кампания след 7-ми клас вече прилочи и с огромно удоволствие мога да споделя, че за пръв път от дълги години имаме отново пълен клас – приехме 23 деца при 24 държавна поръчка. Големият ни пробив и особена гордост е, че за първи път тази година с разрешение от Министерството на културата обявихме прием след 4-ти клас и ще си имаме и петокласници. Във всеки випуск от 8-ми до 12-ти клас имаме по една паралелка, в която имаме групи по специалностите „Художествена керамика“ и „Рекламна графика“, а петокласниците са всички в специалност „Изобразително изкуство“.

- С какво се различават учебните програми в НГПИ от програмите в другите училища?

- Учениците в училището изучават общообразователните предмети със същия хорариум както и във всички други училища. Това са единни държавни изисквания, за да могат дипломите да позволят на учени-

ците да продължат обучението си във всички направления. Различното са допълнителните часове задължително и свободно избираема подготовка, които при нас са насочени към изобразителното изкуство. Тук децата имат 7 часа седмично да се занимават най-общо с изобразително изкуство, което включва рисуване, живопис, моделиране, занимания с компютърните програми. С всяка следваща година тези часове ще се увеличават, но не за сметка на общообразователните, това е важно да се знае.

- Как празнувахте юбилея на училището?

- Радвам се, че съдбата така си беше направила плана, че да съм начело на това прекрасно училище на неговата 100-годишнина. Такова събитие се случва веднъж в историята на училището и в личната история на всеки от нас. Колегите се включиха активно в подготовката и изключително много помогнаха в организацията и изготвянето на рекламните материали. Направихме хубав филм за училището, организирахме предица от изложби и културна програма в читалището по време на тържеството. На бившите преподаватели връчихме паметни плакети и почетни грамоти, което ги разчувства до сълзи. Дори само за това си заслужава човек да е пряк участник в такава прекрасно събитие. Мисля, че за всички това беше едно истинско изживяване на много високо ниво. За наша радост въпреки трудностите всичко се случи по един изключително добър начин. И понеже сме амбициозни, вече гледаме с по-ведър поглед към 200-годишния юбилей, имаме натрупания опит, така че започваме подготовка по-отрано.

- С какво се гордеете и в коя област си мислите, че остава най-много работа или има най-голяма необходимост от някакви подобрения?

- Основният проблем в образованието, е свързан с финансовото обезпечаване на институциите. Всички училища в страната са на т.нар. система на делегиранни бюджети, т.е. те получават от държавата толкова средства, колкото ученици имат, независимо от специ-

фиката си. А нашето училище е скъпо на данъкоплатеца и на държавата. Тук учебният процес е през целия ден и освен това се ползват материали: керамика, глазури, пещи, компютри, софтуер и т.н. Без програмите, благодарение на които финансираме идеите си, не бихме могли да постигнем кой знае колко. Само за изтеклата учебна година 2011/2012 спечелихме подкрепа по две програми. Едната е финансирана от МОМН за адаптиране на архитектурната среда – с нея направихме платформа за децата със специални образователни потребности. Особено се гордея с втората програма, която спечелихме от фондация „Америка за България“. Тя е на стойност 73 хил. лева плюс собствено участие над 18 хил. лева и благодарение на нея в момента разполагаме с най-модерната компютърна зала в областта, закупахме принтер, който работи с керамични пигменти, превърнахме един неизползван салон в музей на керамиката, планираме смяна на старата дограма в училището. Всичко това нямаше как да се случи с бюджетни пари. С колегите изчислихме, че около 40% от годишната държавна субсидия на училището успяхме да получим от външни програми за 9 месеца, което не е никак лош резултат.

- Какво дава гимназията на своите ученици и с какво ги задължава?

- Аз даже не бих сложил на първо място образованието. Децата идват тук от цялата страна. За пръв път се отделят от семействата, срещат се с нови и истински приятели и стават самостоятелни. Това преди всичко ги изгражда като личности. Според мен след 7-ми клас са най-важните години, когато човек вече може да взема самостоятелно някакви решения. Другото, което е задължително за едно училище, е да дава добро образование и добра обща култура, а аз имам претенцията, че ние го правим. Тук много често се говори за изкуство, а когато човек израства и се възпитава в подобна среда погледът му към света е различен, много по-позитивен и сивата му са по-отворени към красивите неща в живота. Това при всички случаи оказва благотворно влияние.

- Вие преподавате история на изкуството, на какво искате да научите Вашите ученици? Какъв съвет им давате?

- Искам да им кажа една истина – че точно изкуството и в частност изобразителното изкуство, с което се занимаваме, е не просто изключително ценно, а понякога безценно. Историята на изкуството е пълна с безкрайно много примери, които непрекъснато давам на учениците си, как само с една нарисувана картина, графика или скулптурна творба човек, който е бил искрен в своето творчество, остава в историята и в паметта на поколенията, дори приживе да не е бил популярен или признат. Това прави изкуството, сътворено от качествени творци, уникално. Всеки един от колегите и учениците е потенциален следваш Ван Гог или Пикасо. Историята познава много малко хора, които са били известни още на младини. Тези, които са но-

сели гения на нещо ново, са се налагали във времето. И днес, когато попитате за нещо, което е особено конвентуруемо и скъпо, всеки средно интелигентен човек би казал някоя картина. Това е магията на изкуството – то прави хората по-добри, душевно по-красиви и създава усещане за нещо, което със своята уникалност при добро стечение на обстоятелствата може да се окаже и доста добра инвестиция в бъдещето. Примерите са безбройни. Мисля, че тук успяваме да мотивираме децата да развият качествата си. Поне тези, които се подават на подобен тип провокация. Зашото можеш да развиеш в един човек това, което природата му е навела, т.е. да му дадеш възможност да разгърне, да развие, да реализира това скрито нещо, което има в него.

Националната гимназия по приложни изкуства (НГПИ) „Проф. Венко Колев“ в Троян е една от 22-те национални гимназии в България, които са под пряко подчинение на Министерството на културата. Това училище е единственото в страната, което подготвя художници и специалисти в областта на керамиката и рекламата.

Началото на училището е поставено през 1911 г. под името „ГРЪНЧАРСКО И ПЕЩАРСКО УЧИЛИЩЕ“. За тези 100 години то преминава през 4 етапа на развитие:

- 1911 – 1953 – изработват се изделия от глина и фаянс, които се продават на организирани годишни изложби.
- 1954 – 1962 – масово се изработват глинени и порцеланови изделия със съвременни машини и в модерни работилници, реализират се значителни доходи от продажби.
- 1962 – 1974 – подготвят се изключително квалифицирани средни изпълнителски кадри за керамичната и порцелановата промишленост в страната.
- 1975 – 2012 – подготвя се голям брой млади художници, керамисти, учители, скулптури, модни дизайнери, зьботехници, архитекти, лекари, научни работници и др.

Тук учат децата на България, доказали своя талант, както в родната пластична култура, така и по света. Гимназията, би била чест за всеки голям град, но в Троян си е на мястото – град с вековни традиции в българската керамика, който с любов ги продължава!

Тихова лъка

Идеята за това начинание дойде от желанието да се възобнови една фамилна традиция. От най-древни времена стопаните са създавали сливови градини, като една гаранция за семейно подпомагане. Ритуалът по брането доскоро събираше целите фамилии, които искаха да се видят, да се повеселят и да приберат продукцията.

Водени от тази идея започнахме създаването на сливовата градина, като с помощта на малкия си екип отглеждаме 17 декара сини сливи, предимно сорт Стенлей. Градината е разположена в сърцето на с. Орешак, обгърната от планината, с облагороден фронт към река Черни Осъм. Мястото има всички предпоставки да се развива като атракционна зона, където да се предлагат типични продукти, произведени от сини сливи. Към настоящия момент градината може да приема гости за дегустации и организирани събития на открито. Изпълнена е инфраструктура, включваща захранване с ток, водопровод и интернет връзка. Можем да организираме частна закуска, обяд или вечеря на открито (след предварителна заявка) да осъществим кетъринг и др. Приемаме партньорски идеи за мероприятия сред природата. В мястото е монтиран подиум (декинг) от 100 м² и има възможност за инсталиране на голяма тента от алуминий от 100 м².

Първото представяне на продукцията във вид на домашни специалитети бе на празника на сливата и сливовата ракия Орешак 2011. Интерес предизвикаха някои приготвени от нас специалитети като сливов барбекю сос и сладко по специална рецепта както и пестил

във вид на руло.

Надяваме се да намерим ценители на идеята, с която сме се захванали, за да получим малко повече радост, удовлетворение и национално самочувствие от възобновяването на традициите и този поминък.

За контакти:
Тихова лъка, Орешак
www.mountsense.com
eurolinkproperties@gmail.com

Азарейя

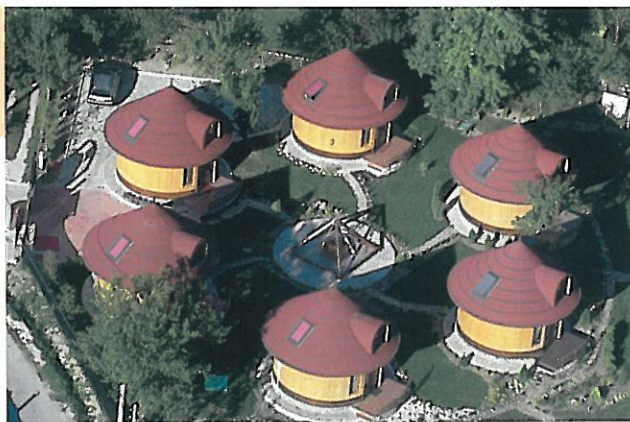
Само на крачка от Троян – в село Горно Трапе, там където Балканът ни изненадва с красива природа, минерални води и скрити пътечки, се развива една идея за здравословен, екологичен и устойчив туризъм. Шестте дървени къщички са кръстени на Азарейя – предполага се, че древните траки така са назовавали съзвездието Голяма мечка.

В Азарейя всичко е създадено с идея, мисъл и планиране, започвайки от самия парцел. Пространството в градината е организирано според правилата на фън шуй. Продължавайки през проверка на мястото за подпочвени води и геопатогенни зони, правилното ориентиране на къщите спрямо посоките на света, използваните материали, формата на къщичките и не напоследно място фън шуй градината, органичните зеленчуци и компоста.

Целта е да се създаде едно естествено място за почивка, което да помага на хората да живеят по-здравословно и съобразно природата, а не да им пречи и възпрепятства.

Изпълнен е специален ландшафтен проект за озеленяване, с помощта на който пространството е оформено като цветна мандала. На централната площадка е разположена контурна дървена пирамида, която се използва за лечение и медитация.

От опитите, които са провеждани от традиционни и алтернативни лекари, престоят в къщи с кръгла форма и изградени само от естествени материали се отразяват по следния начин:

- ✓ Възстановяване правилния енергообмен и укрепване имунната система на организма;
- ✓ Изчезва главоболието и умората;
- ✓ Нормализира кръвното налягане;
- ✓ Възстановява нормалното функциониране на нервната система;
- ✓ Нормализира нивото на кръвната захар;
- ✓ Увеличава енергийния статус на човека.

Азарейя е правилната и естествена среда за здравни и био семинари, защото може да се види на практика как се развива устойчив и екологичен туризъм. Има инсталирано съоръжение, което пречиства отпадните води от селището, като пречистената вода се използва за поливане. Зеленчуковата градина се развива въз основа на пермакултурата като идеята е гостите да ядат органични зеленчуци.

В селището се използват екологични почистващи препарати на билкова основа без химикали. В Азарейя вече има изграден и работещ компост. Приятели на идеята „Азарейя“ и доброволци са изградили екопътека до местността Тодорова могила, от където се разкрива прекрасна гледка към Беклемето до вр. Марагидик.

За контакти:

www.azareiya.com

info@azareiya.com

тел.: +359 2 953 41 72,

мобилен: +359 888 214 466

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР НА ОБЩИНА ТРОЯН ОКТОМВРИ – ДЕКЕМВРИ 2012

ОКТОМВРИ

октомври

Издаване на алманах на ДТП
НЧ "Наука – 1870 г." – гр. Троян, ДТП

1 октомври

Ден на възрастните хора
ККП – гр. Троян

октомври

Троянски есенни празници на културата
140 години от първото театрално представление
НЧ "Наука – 1870 г." – гр. Троян

10 октомври - 10 ноември – ГХГ

традиционна есенна изложба

12 октомври

Ден на българската община
40 години от построяването на сградата
на Община Троян
НЧ "Наука – 1870 г." – гр. Троян

14 октомври

ПЕТКОВДЕН

Празник на град Троян
МНХЗПИ,
НЧ "Наука – 1870 г." – гр. Троян,
ОПЦ – гр. Троян

105 години от рождението на Иван Хаджийски

и 30 години от откриване на музейна сбирка
в родната къща на Хаджийски
МНХЗПИ,
НЧ "Наука – 1870 г." – гр. Троян

октомври

80 години от църквата "Св. Параскева" – с. Борима
Община Троян
Кметство – с. Борима
октомври
120 години от църквата "Св. Параскева" – с. Дебнево
Кметство – с. Дебнево,
МНХЗПИ

21 октомври

50 години от създаването на Музей на занаятите
в гр. Троян
МНХЗПИ – Троян;

НОЕМВРИ

1 ноември

120 години от основаването на библиотека "Наука"
НЧ "Наука – 1870 г." гр. Троян

120 години от основаването на библиотека "Наука"

Община Троян
НЧ "Наука – 1870 г." гр. Троян

1 ноември

Ден на народния будител
НЧ "Наука – 1870 г." гр. Троян, МНХЗПИ;
Училищата от община Троян

15 ноември – 15 декември – "В нея" –
изложба фотография на Николай Минчев ГХГ

ДЕКЕМВРИ

3 декември

Международен ден на хората
в неравностойно положение

12 декември

Ден на народния
майстор –
Св. Спиридон
МНХЗПИ – Троян;
НИХЗИ – с. Орешак

18 декември – 13 януари – коледен базар

23 – 25 декември

Коледни празници
НЧ "Наука – 1870 г." гр. Троян,
ОПЦ – Троян

декември

Новогодишно тържество

Организатор на събитията е Община Троян